

REVISTA
DE LA
CÁMARA AGRÍCOLA OFICIAL
DEL
VALLÉS

Aquesta Revista se reparteix de franch entre tots els socis de la Cà-mara.

Pera els que no siguin socis, el preu de suscripció es de cinch pesse-es l' any.

Se publica al menos una vegada al mes y sempre que la séva aparició si-gui convenient.

No té número fixo de planes.

Dels treballs firmats, no se'n fa so-lidaria la Revista.

Els originals no's retornen.

De totes les obres que's reben, se'n dona compte á judici de la Direc-ció.

Els anuncis, á preus convencio-nals.

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Secció 3.ª de la Cà-mara Agrícola Oficial del Vallés

GRANOLLERS

Ofertes y Demandes

Aquesta Revista contindrà la present Secció, al objecte de que tots els socis de la Càmera hi puguin posar anuncis de compra ó venda de productes agrícols, bestiar, fincas y tot lo referent á agricultura.

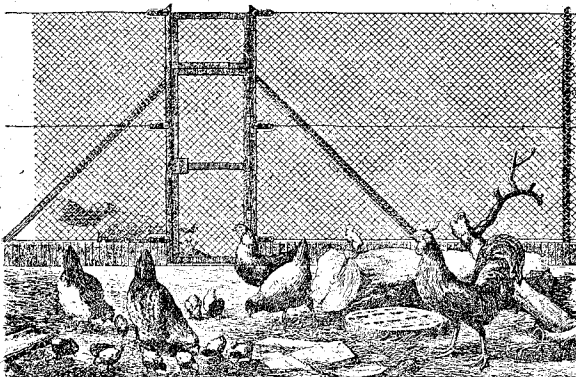
Pera anunciar en aquesta Secció, s'ha de ser soci de nostra Càmera; l'anunci per cada inserció, val á rahó de 15 céntims la ratlla. Informes y encàrrechs, á la Secció 3.ª de la Càmera.

OFERTES

- Abasta olivas. Se'n venen á la Càmera.
- Cavall pera tartana de 3 $\frac{1}{2}$ anys y de 7 $\frac{3}{4}$ pams d'alsada.

DEMANDES

— Lisol. Els que n necessitin en trobirán á la Càmera á 2'50 pessetas el pot d' un Kg.

TALLER DE FUSTERIA

pera

Obres y Maquinaria

de

Benet Garrell

Carrer de 'n Sans, 20 y 27

TALLERS

GRANOLLERS

Enreixat de totes classes pera galliners, gavies de conills y vedats.—Espina artificial pera vinyats.—Granpinyons de tota classe.

Se construeixen á mida galliners, y gavies para conills.

PREUS REDUITS.

REVISTA

DE LA

CAMARA AGRÍCOLA OFICIAL

DEL VALLÈS

SUMARI: La Granja Agrícola nova. — Millora del bestiar porquí. — Certámen Agrícola de Caldes. — Escola de Mestres. — *Secció Llegislativa*: Els Sindicats Agrícoles y el timbre; Contra l' adulteració de vins. — *Crónica*. — *Varietats*. — *Folletí*.

La Granja Agrícola nova

Sapigut es que la Diputació Provincial de Barcelona se troba en condicions de substituir la Granja Agrícola que ab tantes deficiències funciona, per una verdadera Granja Agrícola Catalana que sigui planter de bons agricultors, renyits ab la rutina y ab els avensos oficials y identificats ab les corrents de progrés que imposen els temps al art de la terra.

La Granja Agrícola se farà y se farà aviat, si l' Estat no posa trabes com fins are á la iniciativa catalana; te de ser una cosa que 'n res s' assembla á la que actualment existeix. així per la organissació de les carreres y ensenyances soltes que 's donguin, per el funcionament y condicions del professorat y alumnes, per el material de que 's disposi, com per l' emplassament del edifici.

Parlém per avuy d' aquest mateix extrém, de importancia capital. Al meu entendre la Granja, no pot estar situada ni á Barcelona mateix, ni massa lluny d' ella. S' equivoquen pera mi, els que la voldrien tocant á les parets de la ciutat, com també els que deixantse

portar per falses ilusions, preconisen la idea d' apartar-la de tot gran centre de població. A dintre ó tocant á la ciutat, no pot instalarse un establiment d' aquesta mena, per la impossibilitat de trobar la extensió y la varietat de terres que 's necessiten.

Lluny de Barcelona, tampoch es prácticich instalar la Granja, perquè ens hem de fer carrech de que 'l gran centre de Catalunya, l' ineludible punt d' atracció de tots els catalans, es Barcelona. De Barcelona estant hi ha d' haver totes les facilitats possibles pera comunicarse ab la Granja, en benefici d' alumnes y professors. Com més facilitat de comunicació hi hagi ab Barcelona, mes serán els alumnes y millors els seus mestres. Portar á uns y altres á un *desterro*, será molt a proposit pera teorisar sobre les seves ventatjes higiéniques y morals, pero, devém repetirho, no es prácticich ni es necessari acudir á tal procediment, donchs per part dels alumnes implica mes gastos ab les dificultats consegüents á tot allunyament de la familia y per part dels professors, es motiu de que 's resisteixin á prestar sos serveys y s' hagi d' acudir á personal que no siga de primer ordre.

Per aixó entenç que en quant sia possible s' ha d' instalar l' edifici de la Granja, aprop d' alguna població secundària, no massa lluny de la capital y que aquella població siga dotada d' estació de ferrocarril y del major número possible d' altres vies de comunicació.

Per altra part, clar es que es indispensable que l' establiment do cent sia enclavat en terrenos de la mes possible varietat de circumstancies, susceptibles de ben diferents cultius y de donar peu á diferents industries agrícoles.

¿Ahont podria donchs instalarse la futura Granja? Dificilment se trobaria una comarca com la del Vallés que estigui en millors condicions, de les que 's necessiten pera 'l bon funcionament d' un establiment d' aquesta mena, que son: proximitat á Barcelona, facilitat de comunicacions y varietat de cultius, portada en el Vallés á un extrém tal, que fins crech que es una causa d' endarreriment agricol.

Si no 'l Vallés, pel mateix Pla de Barcelona, se podria trobar tal vegada terrenos en les condicions que requereix una Granja Agrícola.

No *trevallém per casa*, al escriure les presents ratlles, no pensém en la nostra comarca del Vallés al preconisar que vingui per aquestes terres la Granja catalana, pensém en els interessos generals de Catalunya.

Que hi pensin tots els cridats á resoldre la trascendental qüestió.

J. MASPONS Y CAMARASA.

Millora del bestiar porquí

CONVOCATORIA

Com segons la dita castellana *no hay plazo que no se cumpla, ni deuda que no se pague*, ha arribat l' hora de que la Comissió nombrada per la millora del bestiar porquí en la Comarca del Vallés compleixi lo que va prometre al suspendrer ó aplassar la realisació de son comés, pels poderosos motius que ja va exposar.

En el número 5 de nostra REVISTA corresponent al mes de Maig d' enguany donárem compte de dits motius, que entre altres, eren: estar segurs de la rassa que mes convé en aquesta Comarca; aprofitar la rebaixa aranzelaria, y lograr que 'l bestiar no arribés en el temps de les fortes calors.

Tot aixó creyém haberho lograt; pero com deyem que á pesar de tot, no empenríem la marxa pera realisar les compres sens abans comunicarho de nou á tots els interessats tant per ratificarse els uns, com per desdirsen els que haguessen mudat de pensament, avuy cumplím aquesta segona part convidant á tothom á la reunió que tindrà lloch en nostra Càmera Agrícola el primer dijous del mes entrant, 4 d' Octubre á les 10 del matí, en la que 's tractará

Primer. Relació dels trevalls fets y resolucions preses per la Comissió.

Segón. Clausura de la llista de demandes, concretant cada interessat el número exacte y edat de les llevores y verros que desitji, y

Tercer. Recullir els dípòsits de les persones que no 'ls tinguessen fets.

Com que 'l dia 6 d' Octubre surtirá la Comissió á fer les compres es precis que tots els qui 'ls interessi l' assumpto no fassin falta á dita reunió donantse tothom per convidat per medi de la present, puig si be á tots els que tenen fet algún encàrrech pensém avisarlos particularment podria donarse el cas, molt corrent en nostre país, de que no rebessin la comunicació.

Certamen Agrícola á Caldes de Montbuy

La nostra delegació á Caldes, se disposa celebrar per les vinentes festes del Aplech un Certamen agrícola, essencialment práctic, com se veurá per l' adjunt Cartell:

II CERTAMEN

que celebrarà aquesta Delegació, mitjansant públich concurs destinat á recompensar la virtut y actes meritoris de la classe pagesa distribuint els premis de conformitat al següent

CARTELL

Premi del Eminentíssim Sr. Cardenal Casañas, Bisbe de Barcelona.—Consistent en 50 pessetes.—Se concedirà al pagés, vehí de qualsevol dels pobles del Bisbat de Barcelona, que cumplint els seus debers religiosos, observant exemplar conducta y essent un bon treballador, hagi tingut la desgracia de inutilisarse temporal ó perpetuament pera el treball á causa de malaltia ó accident á ell no imputable.

Premi de la Exma. Diputació Provincial de Barcelona.—Consistent en 50 pessetes —Al pagés vehí de qualsevol poble de la provincia que hagi plantat mes arbres fruyters, que visquin en la actualitat y els tingui millor cuidats.

Dos accessits de 25 pessetes de la mateixa Exma. Diputació se concedirán als que segueixin en merit al que obtingui el premi anterior

Premi del Diputat a Corts per aquest Districte Don Alexandre M.ª Pons.—Consistent en 50 pessetes.—Al trevallador de la terra que verbalment ó per escrit, sent preferit el que ho fassi de son puny y lletra, exposi millor les diferents operacions que requereix el cultiu de la olivera, ses malalties y manera de combátreles, demostrant que hagi comprovat les seves teories en sos oliverars.

Dos accessits de 25 pessetes del mateix senyor Pons se concedirán als qui segueixin en merit al que obtingui el premi anterior.

Premi del Magnífich Ajuntament d'aquesta vila.—Consistent en 50 pessetes.—Al trevallador pagés d' aquesta Vila (ab preferencia soci d' aquesta Delegació) que verbalment ó per escrit essent preferit el que ho fassi de son puny y lletra, exposi millor les operacions que requereix el cultiu del cirerer, malalties que actualment tenen y manera de combátreles, demostrant á la vegada, que hagi posat en práctica la seva teoria en son terror.

Premi del Rnt. Dr. Don Joan Alemany y Vidal, Pbre., Rector d'aquesta parroquia.—Consistent en 50 pessetes.—Al jove pagés, solter, feligrés d' aquesta Parroquia que millor proba hagi donat d' amor filial, mantenint ab son treball manual á sos pares inhabils ó mare viuda, cuidantlos ab esmero y decencia, ó en altre cas, al orfe de pares que mantingui á major nombre de germans seus de menor edat, proporcionántlosi bona y cristiana educació.

Premi de la Cambra Agrícola de Sabadell.—Consistent en una máquina de sulfatar, sistema perfeccionat —Al trevallador de la terra que demostrí tenir mes coneixements practichs sobre l' origen, desenrotllo y curació del *mildiu*, essent preferit el qui demostrí haber aplicat personalment el sistema que sostingui com á medi de curació y obtingut bons resultats.

Premi de la Cambra Agrícola del Vallés —Consistent en una arada tipo Sor.—Al pagés d' aquesta comarca que mostri un tros de terra, no inferior á una quartera, á la que se li hagin practicat els trevalls culturals ab l' oportunitat y coneixement que 's requereix pera prepararla y disposarla per rebre en bones condicions la sembra de blat.

Premi del Foment de la Sericicultura Espanyola.—Consistent en 100 pessetes.—A qui millor desenrotlli el següent tema: «Inconvenients que resulten pera nostre país ab l' inmoderat afany de despoblar els boscos de Catalunya. Ventatjes que reportaria la seva repoblació per medi de les moreres com un dels arbres pre-

ferits, tenint en compte entre les seves varies condicions la possibilitat de instaurar ab el temps el cultiu de la criansa del cuch de seda.»

CONDICIONS

Tots els treballs escrits podran serho en catalá ó castellá y enterament ineditos, portant cada treball un lema y acompanyat d' un plech que porti al sobre el lema y contingui el nom del autor

Cada premi anirá acompanyat del corresponent diploma

La Delegació se reserva per un any la propietat dels treballs premiats.

Els aspirants que pretenguin exposar verbalment qualsevulga dels temes del present Cartell, deurán dirigirse mitjantsant una targeta al Secretari del Certamen per tot el present mes, en la que ademés d' haverhi escrit el seu nom, hi posarán el tema pera que respectivament obtin; després reberán avis d' efectuarho devant de les persones que componen el Jurat.

Fará les adjudicacions el Jurat al efecte elegit; y la solemne distribució de premis tindrà lloch, Deu volent, el dia 15 d' Octubre vinent á les 3 de la tarde en el local de la Delegació, ab assistencia de les autoritats locals y Jurat

El Jurat se reserva adjudicar els premis que quedin deserts, als treballs que á son judici ne sien mereixedors.

Formen el Jurat: Don Francisco X. Tobella d' Argila, President.—Don Salvador Dachs y Pous, Vis-President —Don Antoni Domenech y Llonch, Don Salvador Boquet y Vives, Don Felix Fages y Vilá, Don Jaume Maspons y Camarasa y Don Frederich Ros y Sallent, Vocals.—Don Avelí Xalabarder y Serra, Secretari.

Per la Junta Directiva: El President, Francisco de P. Torras y Sayol.—El Secretari, Avelí Xalabarder.

Escola de Mestres

Sapigut es que s' ha fundat á Barcelona una institució, «Escola de Mestres», que te per objecte ensenyar la carrera de mestre en condicions molt millors que les que

De manera que'ls cellers, tingueren primitivament un lloch comú: el cementiri, el voltant de la casa de Deu, a qual amparo se posaven èls homes y hi posaven també els seus bens pera tenirlos mes segurs, per el respecte que infundia el lloch y per la vigilancia mútua que 'ls interessats se prestaven.

Forns de puja.—Abans de que les lleys desamortidores y les corrents uniformistes vinguessin a destruir l'arbre secular del Municipi, posseïen els pobles una porció de bens comunals y multitud de rendes y d'ingressos, que feyen de la Corporació municipal una entitat autònoma y respectable, no una dependencia dels Poders superiors, ab la trista missió d'haverse de mantenir per atendre a les necessitats públiques, de les despulles que'n el flagellat contribuent hi deixa l'insaciable voracitat del Fisch.

Resolien allavors els Municipis diferents problemes que avuy estan sense solució y que homes de seny, de les mes oposades idees, veuen tan mes propera, com mes s'acosten a cercarla en antigües y extingides institucions.

Sense necessitat d'acudir a vexatoris impostos, además de terres patrimonials de la municipalitat, comptaven els Ajuntaments ab ben senyalades rendes del arrendament de carniceries, de la neu, de pastures, de molins, d'hostals, de llotjes, de banys; cobraven censos y lloguers; tenien, en ff, además d'aquestes y altres fonts d'ingressos, els forns de puja, de que anem a tractar breument.

Eren forns públichs, en que tot el veinat hi podia anar a coure el pa, mitjantsant un petit estipendi a favor del arrendatari. Moltes vegades eran dones les encarregades de pastar; la principal s'anomenava pujera.

De forns de puja n'hi havia que no eren municipals y que sols ne disfrutaven determinats particulars. En un contracte del any 1259 consta que'l Monestir de Santes Creus s'obliga a pastar la farina que hi portin els qui s'estableixin en aque ll Cenobi. ¹

Era molt frequent que'ls particulars se dotessin de forns colectius pera us dels habitants en un carrer o barriada, de la mateixa manera que's dotaven de pous pera utilitat comuna, forns y pous dels que encara ne queden resquicies en algunes localitats:

Com es natural, els forns de puja prestaven utilitat mes que a la gent rural, als comparets de pobles y viles que no tenien (y menys tenen avuy) les facilitats que te el pagés que viu al camp pera disfrutar de forn propi. Per tal rahó se veuen obligats a comprar el pa, y..... «qui va a la fleca, gasta y s'assea.»

¹ Victori Santamaría. "Derecho consuetudinario y economía popular" etc. p. 438.

Devem fer constar que aquesta obra ens ha guiat molt pera escriure aquest y l'anterior capítol.

Botigues de blat y Pallols.—El credit agrícola, constant preocupació de tots els afectats per els problemes agraris, va comptar en la nostra terra ab institucions meritíssimes. Ab tant y tant com se parla de Posits, ab tant com s'ha arribat a discursar y legislar sobre aquets cossos que ni's redressen ab vigor, ni acaben may de morir-se, be hauria valgut mes que s'hagués procurat recullir l'esperit sa y cristià de les nostres Botigues de Blat y dels nostres Pallols, fentne institucions rejoyenides y adequades a les necessitats y modo de ser d'ara.

Botigues, Pallols, Posits, deguessin el seu origen a una fundació piadosa, real, municipal, o a la iniciativa dels veïns del poble, constituïts o no en associació per altres fins, eren depòsits de grans, que solfen destinarse a vendes y prestams en anys d'escassa cullita, pera la sembra y pera pastar. Responïen a la virtut de la previsió, propia de tots els temps y de tots els homes, de tal manera que la idea generadora d'aquestes institucions, se fa arrencar del poble d'Israel ¹ quant el Patriarca Joseph preveyent ab esperit profetic els set anys d'esterilitat que havien de succeir a altres tants de fertilitat extraordinaria, va disposar que s'amagatzemés tanta quantitat de grans, que arribá a igualar les arenes del mar.

Si la virtut del estalvi y de la previsió es característica dels catalans, no cal dir quanta importancia tingueren semblants institucions en la nostra terra.

Ab molta minuciositat s'han donat a conèixe les Botigues del Penadés, accepció usada també en alguna altra comarca. Botiga, en el llenguatge usual del país ², significa lloch ahont se guarden els fruits del camp, a excepció del ví que's guarda al celler. Les Cases Rectorals tenien frecuentment Botiga pera tots els veïns, de manera que així com primitivament se posá sots l'amparo del temple parroquial la cullita del ví, la Rectoria guardá, els cereals. Les Botigues no eren solament depòsits comuns de grans; servien pera subvenir a necessitats públiques, pera facilitar llevar en época de la sembra y blat pera pastar y al mateix temps pera subvenció de les iglesies.

Ajudats d'un escriptor ³ qui s'ha ocupat minuciosament d'aquesta materia, direm quelcom de la Botiga de la parroquia de Albá, al efecte de donar idea de tals institucions. La Botiga d'Albá, va ser fundada per decret episcopal de 26 d'Octubre de 1682, ab vint quarteres de blat procedent de l'Administració del Roser, que, com tantes altres, se proveia desde molt antich, per medi de captes, de productes agrícols.

Comentant les disposicions contingudes en un Decret de Visita de 1736, escriu l'indicat autor:

¹ Dr Antoni Elies y Rubert. "Discurso sobre el origen, antiguedad y progresos de los pósitos".

² Santamaría. "La Notaria" de Barcelona. Mars de 1899

³ Santamaría.

«Con profundo sentido jurídico y conocimiento práctico de las cosas de agricultura, se establece la obligación de restituir el trigo en el mes de agosto próximo al del préstamo, es decir, á la terminación del año agrícola relativo á los cereales, ordenándose lo referente al aumento ó *puja*, con la sanción correspondiente á los morosos. Se ordena el reparto de trigo en tiempo oportuno entre los labradores, á arbitrio prudente del Cura y obreros, mediante seguridad de fianza. Por el apartado 3.º se crea la personalidad jurídica para interponer reclamaciones, restringiendo el aumento, *puja* o interés, a solo un cuartan, doctrina muy cristiana y humanitaria: pero seguramente, demasiado suave para los deudores de mala fe, y perjudicial para otros que podrían utilizar en otro año el trigo no devuelto, amén de que, con tal provisión, quedaba amortizado sin provecho un capital que podía seguir dando rendimiento. Y acerca de la *puja* debe consignarse que era módica, dado que excedía poco del 8 por ciento, siendo así que se prestaba con solo garantía personal y *ex æquo et bono*.

Y finalmente se crea la contabilidad de la Botiga y la prohibición de vender lo que fuese necesario para el público servicio, destinando la parte de aumento en beneficio de la obra, es decir, á un objeto que, en una ú otra forma, el pueblo debe atender, como es la conservación de su Iglesia ó templo.»

Mes endavant se troba que en els prestams de blat hi intervenien además dels administradors de la Botiga y del Rnt. Rector, un o dos regidors; el prestatari devia tenir qui l'afiansés.

La Botiga d'Albá, prestá blat a veïns d'altres pobles, lo que prova la prosperitat que assolí.

En alguns casos se condonava, per caritat, els deutes a alguns pobres; pero en alguna altra ocasió se troba que s'acorda no deixar mes blat als insolvents de mala fé.

¿Qui no veu en aquestos casos, un esperit de germanor y de caritat, al ensemps que de gran sentit practich? Pero vingué un temps pera la Botiga de Albá, com per totes les demés, de forta crisis.

Totes varen morir, directa o indirectament, a causa de la desamortisació.

En quant als Pallols, que tan grans serveys prestaren no sols als particulars, sino als Poders Publichs, en molt desgraciat estat te de trobarse l'arxiu municipal de qualsevol poble, que al registrarlo, no vinguin a les mans comptes y llibretes del Palloler, Clavari o administrador del Pallol o Payol: tant generalisada era aquesta institució, lo mateix en una capital de la importancia de Barcelona que en poblets insignificants y tanta era l'atenció que s'hi prestava y el moviment a que donava lloch. Involucrava la paraula Pallol un concepte tan arrelat en el nostre poble, que

actualment encara se conserva aplicantse al edifici o part d'edifici que acullí l'institució; població hi ha, com Montblanch, que te un casal destinat avuy dia a un objecte que recorda perfectament el caracter primitiu del Pallol y que per tal es conegut: serveix de deposit de grans que son duts al mercat y no's venen, mitjansant el pago de cinch centims per cuartera, fins al mercat següent; cada any l'Ajuntament arrenda aquest local. A Vich en la Plassa del Mercadal hi ha una reconada que encara'ls vells l'anomenen Plassa del Pallol.

La bondat de les Botigues y dels Pallols salten a la vista: evitaven el vendre malament, el comprar car y l'anar a raure al usurer. Tres ventatjes, entre altres, que basten y sobren pera comprendre la importancia social de semblants institucions.

Conclusió

Tot ha caigut; totes aquestes institucions públiques y privades, religioses y civils, creades pera fins tan diversos, fomentadores de la pietat y les bones costums, consol y sosteniment del desvalgut, guia y estimul del fort, llas d'unió de la classe agrícola y d'aquesta ab les demés classes socials, tot s'ha enfondrat a la empenta de tendències exòtiques, d'aconteixements polítics y de moviments socials que desviaren de son camí la societat catalana portantla a un estat d'aclaparament secular, de que ara tot just s'aixeca.

Mes no arrivá a estroncarse totalment la tradició de les pràctiques de l'associació, no desaparegué son esperit; restá en peu l'arbre secular de les nostres institucions gremials, esbalandrat y malaltís, pero conservant alguns branquillons ab vida propia y altres ab sava suficient pera recobrar nou vigor. Infundímoshi la vida que'ls falta; recullimlo aquest esperit confortador, reprenemla la sabia tradició de la vida corporativa catalana. Fem que'n ciutats, viles y pobles se restableixi la germanor entre amos y obrers, que tinguin tots institucions protectores dels seus interessos, que siguin aquestes, llas d'unió entre l'Estat y l'individu, regoneixent a cada estament el dret que li pertoca en el govern y administració dels negocis públichs.

Reneix Catalunya y a mida que recobra el sentiment esmortuit de la seva personalitat, a mida que creix moral y materialment, apareixen en els centres industrials Jurats mixtes y tribunals arbitrals, Borses de Trevall, Cooperatives, Caixes d'Estalvis, organismes de classe si no sempre ben guiats, reveladors de que hi ha pasta pera amotllarlos a fins profitosos; així com en comarques rurals apareixen institucions de credit, ensajos de Caixes y Banchs agrícols, que recorden els antichs Pallols y Botigues de Blat, o be se modifiquen organismes d'existencia secular, que recorden alguns en determinats punts, els Gremis y Confraries que tantes ventatjes varen portar als qui trassaren els primers solchs que'l llaurador dels nostres dies segueix y ressegueix en son himne etern al trevall.

Es que Catalunya al sentirse ab vida, se sent mes necessitada que cap altra regió

del Estat, de restablir la vida corporativa. Ella ens te de fer forts als catalans en la creuada que desgraciadament, sense may parar, hem de sostenir contra enemichs de fora y contra enemichs de dintre; ella ens te de lliurar del enemich nostre que portem dintre de nosaltres mateixos per exageració d'algunes qualitats de la nostra rassa. L'associació te de ser una resclosa formidable contra la onada turbulenta que s'engroixeix en els detritus de les grans ciutats, arrivant algun cop a esquitjar determinades comarques rurals y jay del dia que acabés per ensenyorisen! per que allavors les conseqüències serien molt mes desastroses que'n el mon industrial.

Be es veritat que per lo que's refereix a la classe agrícola catalana, es molt dificil la invasió de la onada destructora dels fonaments socials; el seu característich amor al treball, la proporcionada distribució de la propietat, la patriarcal constitució de la família pagesa, el sentiment tradicionalista que batega en la gent del camp, son en la nostra terra motius d'esperansa pera creure molt allunyat el perill. *Pero encara que no existís, encara que no s'hagués de pensar en possibles estats de violencia dintre la classe agrícola, sería forsós tenir en compte que una classe social no pot viure isolada de les demás classes socials, que te de seguir les seves evolucions y marxar ab ella cap a la perfecció; y aquesta necessitat unicament podrà satisfacerla la classe agrícola, associantse.*

Precisament l'agricultor es l'element social que ab mes facilitat pot realisar l'associació ideal, la constituïda per el capital y el treball, puig que propietaris, masovers y parcers, poden acoblarse en una mateixa associació pera protegirse en sos comuns interessos sense violentar gens la naturalesa de les coses, sense que arribin may a posarse en pugna aspiracions y sentiments d'uns y altres.

No tenen de limitarse aquestes associacions a societats de socors mutuus com les tant abundants Germandats, perque no responen prou al esperit de classe y atenen sols a necessitats parcials, ni per lo mateix tenen de reduirse a pràctiques piadoses, com les primitives Confraries, sino que, segons ensenya Lleó XIII ¹, es precis que proporcionin als associats, augment de bens del cos, de l'ánima y de la fortuna; no han de ser com aquelles associacions inservibles a que tant s'havien donat els homes del sigle passat, de «intereses morales y materiales», escusa pera matarhi el temps, pedestal buit pera enlairar homes buits de cap, y devegadas, de cor; per el contrari, tenen d'estar en activitat constant y aquesta activitat de ser aplicada lo mateix a qüestions d'interessos materials, siguin de caracter públich siguin propis exclusivament dels particulars, que a qüestions d'ordre moral y social, encara que semblin o sien qüestions polítiques, perquè tot justament, en aquest ram de la *poli-*

¹ Encíclica "Rerum Novarum." 15 de Maig 1891.

tica, l'associació agrícola hi té una grandíssima esfera d'acció en que deixar sentir els seus beneficiosos efectes.

El local de les associacions agrícoles que patrocinem, té de ser talment com una casa pairal de tots els qui viuen del art de la terra en una localitat o comarca; té d'estar embaumat per el perfum de les primeres materies pera adobs; té de sentirshi la música del drinch de la moneda que s'hi cambiï; té de convertirse en fornall en que s'hi forji opinió pública; tot sens perjudici de que'ls associats hi trobin benestar y comoditats y medis pera passarhi distretament el temps.

Pero com dihem, les tals associacions tenen de ser *casa pairal*; guardemles de que's converteixin en *cases de comers*. Han d'estar amarades d'amor y de caritat cristiana; han de ser nuclis de foment de les bones costums y de conservació de les tradicions que siguin sanes y rahunables y per aixó, quins venen mes obligats envers elles son els propietaris, no sols perquè la seva superior cultura els ha de fer coneixe les ventatjes que en general reporta l'associació, sino perquè com diu el senyor Bisbe de Vich, Doctor Torras, en una Pastoral dedicada tot justament a la classe agrícola, «l'ofici de rich imposa moltes obligacions,» ja que «l'esser amo, o propietari, o capitalista es un ofici social, el mes social de tots els oficis després del sacerdocí»¹. L'esperit de germanor y de caritat que té de dominar entre'ls acoblats en una associació, els té de portar a mirar com cosa propia, tot lo que afecti al benestar del poble, de la comarca y als alts interessos de la Pàtria: per aixó han de devenir les associacions en centre d'emanació de sentiments públichs, s'han de moure ab els grans moviments de la opinió; foren xorques aquestes associacions si no estiguessin animades per un, sentiment de caritat, com xorques serien, per lo que's refereix a la nostra terra, si no fossin catalanes, ben catalanes.

Per sort compta la nostra Pàtria ab un bell estol de corpóracions, noves algunes, transformades altres, que si no realisen del tot l'ideal, molt s'hi acosten. Ademés de la infinita varietat d'agrupacions d'agricultors pera fins especials, hi ha un centenar d'organismes que'n poch o en molt responen al caracter y als fins de l'associació agrícola moderna. Aquestos organismes que constitueixen la «Federació Agrícola Catalana-Balear», son susceptibles y van essent objecte de perfecció. Ells han de ser mirats com l'àncora de salvació dels pagesos y en ells confia Catalunya pera redimirse y dignificarse.

Importa fer creixe l'estat d'opinió en pro de tals organitzacions y arrencar dels

¹ "La PAGESIA CRISTIANA." "Boletín Oficial Eclesiástico del Obispado de Vich." 31 de Mars 1903.

Governis un estat legal dintre el que se puguin desenrotllar millor ¹, fins que no hi hagi agricultor que encara que no hi vulgui veure, no deixi de veure y tocar els efectes dels Sindicats y Cambres que's van espargint per la nostra terra, ab la seva multiplicitat de fins, acullint institucions de credit y d'estalvi, d'ensenyansa, de compra d'adobs, llevors, maquinaria y bestiar, d'elaboració de productes, d'asseguransa de bestiar y de les cullites.

Veusaquí en quina forma se te de recullir y se va recullint l'esperit de les anti-gües agremiacions agrícoles. Femnos forts, femnos dignes per l'associació. Siguem uns per altres, que Deu será en tots.

¹ Després de molts aplassaments y de dubtes, el Govern s'ha decidit al fi a publicar una Lley de Sindicats Agrícols, que no deixa de ser molt apreciable. Hem de veure ara els entrebanchs que'l mateix Govern posará pera que 'ls agricultors puguin acullirse als beneficis d'aquesta Lley, que es el primer pas pera arribar a la situació legal que importa conquistar, que's conquistarà y serà tan mes estable, quant mes se fassin respectar els agricultors per la forsa de l'associació. Els Governis que a Espanya s'estilen, de bon grat, no faran pas res que beneficii al país; el país s'ho ha de guanyar pam a pam.

s' estilen á la Normal. La Normal es cosa oficial y per lo mateix tractantse d' Espanya, es deficient.

Be prou que ho trobém tots, per lo que 's refereix als Mestres, que alguns se coneix que no están á l' altura que convindria. Es clar que n' hi ha de tots, pero per desgracia el Magisteri espanyol está endarrerit y no per culpa d' ell, sinó dels poders Públics que no 's cuiden de preparar-lo be quant es á la Normal y el deixen abandonat quant exerceix la carrera.

Per aixó ha vingut la iniciativa privada catalana y com en tantes altres coses, ha suplert aquelles deficiències. La Escola de Mestres fundada á Barcelona, ensenyará segons procediments moderníssims diametralment oposats als oficials, farà dels alumnes ciutadans instruits, patriotes y Mestres excelents, que examinantse á la Normal, tindrán el titul oficial com els altres.

La Escola de Mestres se sosté gracies al desprendiment de particulars, associacions y Ajuntaments, que ab les seves cuotes paguen al alumne una part dels gastos que implica la carrera; cada entitat ó particular que pagui deu pessetes mensuals, te dret á portar un alumne ó alumna á la Escola de Mestres, elegit lliurement entre 'ls que vulgui.

Donada la trascendencia y beneficiosos resultats que te de reportar la Escola de Mestres, la nostra Cambra Agrícola, inseguint els concells de la Federació Agrícola Catalana-Balear, no va dubtar en contribuir al seu sosteniment ab deu pessetes mensuals; mes aquest acord, va fer moltes gestions buscant un noy ó noya á qui poder patrocinar que volgués seguir la carrera de Mestre. Volia trobar la nostra corporació un noy ó noya, de familia pagesa y de la Comarca Vallesana, pero no trobantne cap en tals condicions, acordá cedir les deu pessetes en favor de la noya Concepció Ayguaviva y Rumeu, de 14 anys, nascuda á Granollers. La seva honrada familia havia viscut á Granollers y hi te parents encara y el seu pare ve sovint á dita vila, El pare de la noya havia treballat en alguns establiments fabrils de Granollers y ara treballa á Sant Martí de Provensals.

La noya Ayguaviva te molt bona disposició per els estudis, de manera que es de creure que surtirá feta una professora de recomanables disposicions.

Creyem que tothom s'enterará ab gust d'aquestes noticies y que's farà carrech del interés que demostra la Corporació nostra en benefici de la cultura y la il·lustració general.

Secció Llegislativa

Els Sindicats agrícoles y el timbre.—El *Boletín* del ministerio de Hacienda correspondiente al mes de abril próximo pasado inserta una Real orden de fecha 23 del mismo mes, que no se ha publicado en la *Gaceta* y que entendemos ser de suma importancia para los Sindicatos agrícolas, á los cuales su desconocimiento puede traer graves perjuicios.

Segun el artículo 5.º de la ley de Sindicatos agrícolas de 28 de enero del presente año, «están exentos de los impuestos del timbre y derechos reales la constitución, modificación, unión ó disolución de Sindicatos agrícolas, así como los actos ó contratos en que estos intervengan como parte, siempre que el Sindicato esté registrado en forma y dichos actos tengan por objeto directo cumplir, segun los respectivos estatutos, fines sociales de los enumerados en el artículo 1.º de la ley de Sindicatos».

El Banco de España, teniendo dudas sobre la aplicación de este precepto, consultó al ministerio de Hacienda acerca de si están exentos del impuesto de tîmbre los pagares, letras de cambio y demás documentos mercantiles que expidan, acepten ó cedan los Sindicatos agrícolas, como consecuencia de los actos y contratos en que intervengan para el cumplimiento de los fines á que responde la ley de su constitución, y en consideración á que los actos y contratos para gozar de esta exencion han de tener necesariamente por objeto directo cumplir, según los respectivos estatutos, dichos fines, debiendo cesar su disfrute cuando el ministerio de Hacienda, oido el de Fomento, declare constituidos los Sindicatos para fines diferentes de los que los caracterízan;

El ministerio de Hacienda, sin resolver sobre los puntos concretos consultados por el Banco, hizo una declaración general marcando un requisito indispensable para que los Sindicatos gocen del privilegio de exención de timbre concedido por la ley.

La Real orden referida de 23 de abril último dice «que la declaración de exención del impuesto de timbre deberá hacerse, en cada caso, por la Dirección general del timbre á cuyo fin dichas entidades habrán de presentar ante la misma sus respectivos estatutos».

En su virtud, las Asociaciones, Sociedades, Comunidades y Cámaras Agrícolas, tanto las ya contituidas como las que se constituyan legalmente para alguno de los fines marcados en el artículo 1.º de la ley de Sindicatos, necesitan, para gozar de los beneficios de la misma en cuanto al tîmbre se refiere, no solo cumplir los requi-

sitos marcados en el artículo 4.º de dicha ley, referentes á su constitución y reconocimiento en el Gobierno civil de la provincia, sino que, una vez hecho esto, han de acudir á la Dirección general de timbre, y presentando sus respectivos estatutos, solicitar de ella la declaración de exención de timbre que la ley les concede.

(De «*El Universo*»)

Contra l'adulteració de vins.— *La Gaceta* del 23 d' Agost, publica una R. O. del Ministeri de Foment concedint a totes les Càmares Agrícoles oficials, la facultat de nomenar Veedors que inspeccionin tot lo referent a la indústria, producció y expendició de vins, limitat a la fiscalisació y denuncia a l' Autoritat competent.

CRÓNICA

Com anunciarem, el dia 16 d' Agost, va celebrarse á Moyá una festa agrícola de moltíssim lluiment, en honor del Arbre Fruiter.

Se va fer una cavalcada ab carros alegorichs de l' agricultura y del arbre fruiter y formaven part d' ella, además de varies comparses populars, colles de vreadors, segadors y fangadors arraigats molt artísticament. L' efecte era per demás pintoresch, tant que 's feren varies cintes per cinematograf que s' han exhibit á Barcelona, cridant molt l' atenció.

Després, en un gran envelar, se repartiren premis en metalich als que ha vien plantat mes arbres fruiters y que 'ls tenen mes ben cuidats. Además, se pronunciaren notables discursos per alguns Diputats á Corts y provincials amants de l' Agricultura y per don Francisco Viñas, el célebre tenor d' ópera, principal organisador de la festa, que junt ab un coro del poble, deixá sentir la seva veu excelent.

Entre les representacions hi havia el senyor Maspons y Camarasa, de la nostra Càmara, que representava també la Federació Agrícola Catalana Balear y els senyors Torras y Sayol, Xalabarder, Angl y Ragassol que representaren la nostra Delegació y l' Ajuntament de Caidés de Montbuy.

Acabada tan hermosa festa, se tractá a casa del senyor Viñas, del modo de que s' extengués á altres pobles, baix el patrocini de la Federació.

La Càmera Agrícola de Rubí, de qual fundació donavem compte en el número passat, se va inaugurar solemnement el dia 2 d'aquest mes, acudinhi molta gent y moltes de les mes prestigioses personalitats de l'agricultura catalana.

En representació de la Càmera nostra, hi va assistir una nombrosa comissió presidida per el Vocal d'aquesta Junta don Tomás Fatjó, de Sardanyola.

Hem rebut els següents fascicles:

Memoria del «Foment del Trevall» de Vilanova y Geltrú, Reglament y cuestionari del Congrès Agrícola y Llaurader de Lugo, celebrador els dies 7, 8 y 9 d'Octubre.

Ens han visitat de nou, la *Revista Hortícola* de Barcelona y *El Montañés* de Solsona.

Gracies á tots.

El Negociat d'Estadística de la Regió Agronómica de Catalunya, cumplint el R. D. de 5 de Setembre de 1905, s'ha dirigit á la nostra Corporació com á genuina representació de l'agricultura en el Vallés, demanant que 's contesti á un Cuestionari sobre la producció de cereals d'estiu y lleguminoses. Hi ha de temps tot aquest mes.

Ho fem públich per si algú ens vol ajudar á fer mes completa la tasca.

En vista de les reclamacions formulades per la Federació Agrícola Catalana-Balear, y de la campanya que s'ha fet per altres valiosos elements, el Govern ha acordat donar autorisació als propietaris pera que fins á primer de Novembre puguin destilar el ví de la seva cullita.

La autorisació era pera la Càmera del Penadés, ahont se deixen sentir en gran manera els efectes de la depreciació del ví, que aquí també experimentem.

Així, al menys, tot aquells que no han pogut vendre el ví, podrán ferse lloch en el celler pera la cullita vinenta, si es que poden passar per els gastos y les molesties de fer alcohol.

¿Pero del alcohol que 'n farán? Y nosaltres ¿que farem del ví? Vetaquí el premi que hem obtingut després dels afanys passats en la replantació.

Sembla impossible que encara hi hagi qui ajudi al Govern, perquè no estar contra ell d'una manera resolta es contribuir directament a la ruina del país.

Segons se ns comunica, ha arribat a Barcelona el President fundador de la «Unión Agraria» de Filipinas y Director Técnico de la *Revista Agrícola* don Adolf Lopez de las Heras que 's proposa visitar algunes capitals europees pera assumptos agrari-comercials.

Benvingut y compti ab el nostre modest concurs.

Ha mort a Granollers el conegut lampister don Francisco Oliva, soci antich de la nostra Cámara. (A. C. S.)

Segons programes que se 'ns ha enviat, a Cassá de la Selva se celebrarán fires de bestiar els dies 23 y 24 del corrent, concedintse sis premis als que presentin millor bestiar y donantse uná Conferencia Agrícola en la Societat «Centro Económico».

La Federació Agrícola ha enviat una sollicitut al Govern demostrant la necessitat de reformar la Junta d'Aranzels y Valoracions, en el sentit de donarhi deguda representació al element agrícola, comercial y fins al simple consumidor.

Actualment sols tenen nodrida representació a la Junta els industrials y els empleats del Estat, ab lo qual, clar es, que per bona voluntat que se 'ls suposi, no poden pas entendre les verdaderes necessitats d'aquells altres interessos.

La mateixa Federació está enllestint unes instancies d'Govern y als Bisbes de Catalunya, pera que respectivament se donguin en les Escoles Normals y en els Seminaris, lliçons d'Economía Rural.

Aquestes instancies son degudes al acort que per iniciativa del nostre company senyor Ros, se va pendre al Congrés d'Olot.

VARIETATS

El ví és bo ó dolent?—Heusaquí una pregunta aparentment fàcil de contestar y que com més hi penso, més dubtes tinc en donar categòricament resposta. Per defugir responsabilitats vaig á sotmètre-la á un plebiscit, vejám lo que 'n resulta. Dirigimnos á un metje de poble de montanya; home de llarga esperiència, esprit cultivat y bon observador de la Naturalesa. Sense duptar un instant ens respón que 'l ví es bo. Dona forses, en temps de fret escalfa, tot l' any ajuda á pahir y recordantse sols del antich ditxo de que el ví es la llet dels vells, n' hi ha prou en convençers de que per tradició, de generació en generació ha anat heredantse la creensa de que es una beguda beneficiosa. Mes no ja sols com á beguda usual, sinó també com á remey d' alta importancia y utilitat evident. Jo podria citarlos, diu, nombrosos cassos de curacions maravellooses degudes al ví, per alguns tan detractat, sense anar mes lluny, ¿vostés coneixen la pubilla de can Crossa? donchs are fa dos anys va posarse anémica en tal forma que no valien píldores da ferro y manganés, ab totes les variants hagudes y per haver. Desenganyat de la terapèutica vaig apel·lar á altres medis mes naturals. No prenguis mes potingues. D' avuy endevant pendrás cada tres hores un robell d'ou del dia y un vasset de ví ranci. Al cap de cinch setmanes no era la mateixa. Semblava que la bufessin, grassa, roja y guapa que tament apareixia haber tornat de mort á vida. ¿Duptarán encara de la bondat del ví?

Vejém que 'n diu un metje de ciutat, mitj jove encara, molt il·lustrat y coneixedor de tots els progressos moderns. ¿El ví? No m' en parlin. Si vejessiu tot el mal que ha fet, fa y farà, ens escriuríem, tant que crech que temps á venir la humanitat agrahida, aixecará un mónument al mildiu, filoxera, oidium y demés plagues que en dels homes assolen les vinyes. Prescindím dels mals que ocasiona la filoxera, que no son poch y fixemnos en el mal que 'l ví fa á la quieta. Malalties de ventrell á desdir, casi totes les del fetje, cor y arteries que degeneren, cervell que s' estova y pert la potensa del pensar, infeccions que invadeixen al individu que saturat pel ví, no té la necessaria resistencia per combatrer els microbis que converteixen llur cos en camp frondós de cultiu, y entre aqueixes infeccions, la més terrible de totes la tuberculosis; crec que son arguments suficients per justificar l'adversió que tinc a n'aquest líquit venenós, que en la escaia zoológica sols beu l'home, per esser el més viciós de tots els animals.

¿S' hi han fixat? ¿Que 'ls sembla? ¿Veritat que no es tan planer dir si 'l ví es bo ó dolent? Lo fet es que després de les opinions dites me trobo com abans de comensar; en lloch d'aclarir la tasca, aqueles bons senyors l'han enmaranyada més y no 'm queda més remey que dirhi la meva.

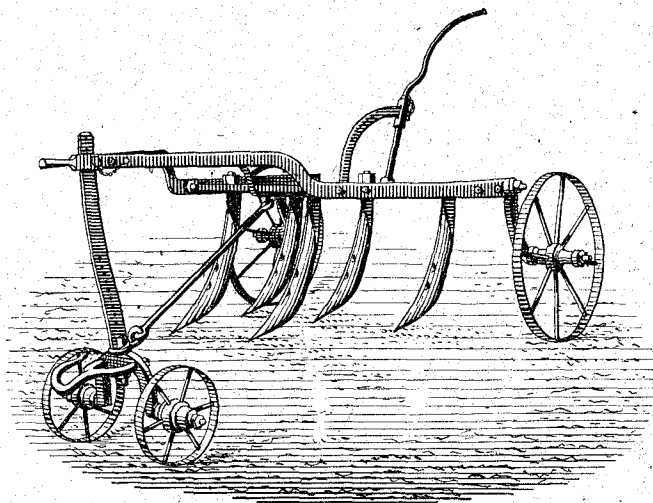
Comemsem pér la última opinió. No hi ha dupte de que 'l ví fa mal, mes ¿en quines condicions? Quant s' en beu massa, quant se 'n abusa. De modo que ab el ví succeeix lo que ab totes les coses dol mon, abusantne fan mal. Lo difícil del cas es, donchs, saber el just límit. Individuus que desenrotllin gran esforços muscular en el seu treball, poden beurer més que 'ls que portin vida sedentaria, pero sense arribar may als tres litres que 's beuen els nostres pagesos. Pot dirse que ningú deu beurer més d' un litre diari de ví y per no equivocar-se tirar sempre pel cap més curt, puig ningú ha assegurat fins avuy, que jo »ápiga, que 'l no jugar fassi perdre els quartos.

A. PRESTA.

(De Vida)

Maurici Bouplange, germans

Carrer de Manlleu n.º 28.—VICH.

Máquines perfeccionades pera l'agricultura venudes á prova y pagables solament després de estarne satisfet el comprador. Arades de varies classes, Extirpadores, Rascles, Desterrosadós, Cavadures, Dalladores, Segadores-Gabelladores-Segadores-Lligadores, Batadores, Ventadores, Molins pera fer á casa les farina. des. etc. etc.

PREUS ECONÓMICHS

Venda ó lloguer.—Casa de pagés en bon estat, ab quatre cuarteres de sembradura. Aprop de poblat. Se ven ó's lloga la casa sola.

Pera passarhl l'istiu.—Se desitja trobar una casa gran, si pot ser amoblada, aprop d'estació de ferro-carril.

Tractes directes. No s'admeten agents.—Dirigirse á la Secretaria de la Cámara.

ELS ARQUITECTES

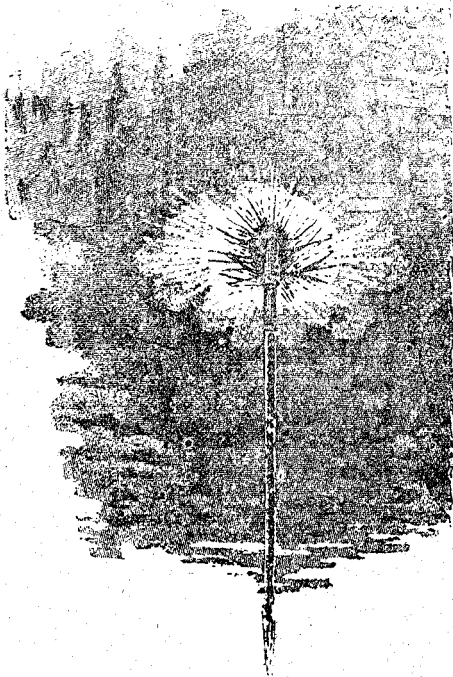
Joseph M.^A y Antoni de Falguera

han trasladat son despatx y taller á la

Rambla Catalunya, 42, 2.^{on}-Barcelona

LA FRANÇAISE

Cohet para-pedra, molt poderós!

Model adoptat per el Govern
Italià y per els Sindicats Agrícols
de Fransa é Italia.

N.º 3 explosió a 500 metres d'altura
N.º 4 » a 700 » »
N.º 5 » a 900 » »

Inalterable. Conservació infi-
nita. Desorganització instantànea
de las tempestats mes violentes.

Pera l'adquisició, dirigir-se a la
Societat **Unión Española de Ex-
plosivos, calle de Villanueva,
núm. 11, Madrid;** o a sus re-
presentantes de Provincias.

Fabricació per l' Establiment
de pirotècnia: Aulagne et Cie a
Monteux (Fransa).

Pera datos y Comunica-
ció dels resultats, dirigir-se
á D. Eugeni Germain a **Car-
dedeu** (Barcelona.)

